

Fingerspitzengefühl voor halfverharding

‘Drie teams werken er dagelijks mee, dan krijg je er wel gevoel voor’

Van de Bijl & Heierman VDBH werkt vanuit het centrale Opheusden en het meer westelijk gelegen Stolwijk aan allerlei projecten in de groene en grijze sector. Het aanleggen en onderhouden van halfverharding is een wezenlijk onderdeel van het aanbod van het bedrijf, dat inmiddels ruim vijfendertig jaar meedraait. Adviseur Martin Stufken: ‘Door ervaring ontwikkel je een gevoel voor de juiste halfverharding en de beste aanleg.’

Auteur: Heidi Peters

‘Wij zijn geen leverancier van halfverharding; wij verwerken de materialen. En om dat goed te doen, heb je de juiste kennis, ervaring én materialen nodig.’ Aan het woord is Martin Stufken, commercieel adviseur bij VDBH. Het bedrijf is actief in de inrichting van de buitenruimte in de breedste zin van het woord. Dat houdt onder andere in het bouw- en woonrijp maken van woonwijken, beplanting, grondwerk en rioleringen en dus ook berm- en halfverharding. Vanuit het Gelderse Opheusden werken er zo’n 135 mensen dagelijks aan de buitenruimte en vanuit de tweede vestiging in Stolwijk wordt het westen van het land bediend. In Brouwershaven heeft VDBH nog een locatie, die hoofdzakelijk werkt voor het plaatselijke Landal GreenParks. Tot zover het bedrijf; wat heeft Stufken te vertellen over halfverharding?

Aanleg, renovatie en onderhoud

‘Meerdere teams houden zich jaarrond bezig met het aanbrengen en verwerken van halfverharding. Dat doen we vanuit zowel Opheusden als Stolwijk. Opdrachtgevers zijn golfbanen, recreatieschappen, natuur- en beheerorganisaties en gemeentes. Voor deze klanten leggen

we wandel- en fietspaden aan met halfverharding. Ook het renoveren en onderhouden van halfverharding zijn veel voorkomende werkzaamheden. Er is bijvoorbeeld nogal eens overlast door wortelopdruk, doordat er eerder een asfaltpad was aangelegd. Wij adviseren dan in sommige gevallen om dit te vervangen door semiverharding. Het is veel mooier en past vaak

 Martin Stufken Van de Bijl & Heierman VDBH

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!

beter in de omgeving. Het heeft ook wat meer karakter, vinden veel mensen. En als je voor waterdoorlatende halfverharding kiest, wordt de wortelopdruk ook een stuk minder. Er ontstaat geen condenslaag onder de verharding waar de wortel van de boom naartoe wil!

Specialistisch materieel

Stufken vervolgt: 'In ons werk is de adviserende rol heel belangrijk. Er zijn vele soorten en types halfverharding. Voor de ene opdrachtgever is halfverharding met een bindmiddel ideaal, voor een ander juist zonder bindmiddel. Dat ligt helemaal aan de situatie ter plekke. Soms is er geen mogelijkheid om het water te laten afvloeien in de bermen, omdat die hoger liggen dan de weg. Dan is het zaak om het water te bergen in de halfverharding zelf. Je moet dan met een waterdoorlatende semiverharding werken en zorgen voor een doorlatende onderbouw en fundatie.'

'Wij zijn een onafhankelijke partij', aldus Stufken. 'Natuurlijk ontstaat door jarenlange ervaring wel een voorkeur voor specifieke producten; we kennen de voor- en nadelen van vele soorten halfverharding. We werken met veel verschillende leveranciers samen. En zij weten ons te vinden omdat wij specialistisch materieel hebben, en de kennis en kunde om hun producten op de beste manier te verwerken.' Hiermee duidt Stufken onder meer op de spreidmachine, die het materiaal als een homogene toplaag kan verwerken. De machine brengt de toplaag in een hoge verdichting aan en kan hem ook direct in profiel leggen. Dat is volgens Stufken een groot voordeel ten opzichte van bijvoorbeeld een shovel en een wals. 'Daarmee rijd je eigenlijk te vaak over het materiaal heen, waardoor je ontmenging van de materialen krijgt.'

Halfverharding goed leggen vereist een gevorderd oog.

Geen los materiaal

'Voor een greenkeeper is het van belang dat er niet te veel los materiaal op de green zelf komt; het moet op het pad blijven. Dat pleit ervoor om een wat vaster product te kiezen. Want hoe meer los materiaal er op het gras en op de tee ligt, hoe vaker je de maaimachines moet slijpen. Veel golfbanen hebben schelpen gebruikt voor de aanleg van de paden. Nou, als er iets is waarmee je veel los materiaal het gras in loopt, zijn het schelpen, tot wel 20 meter van het pad. De paden moeten ook een beetje comfortabel rijden, want tegenwoordig wordt er jaarrond gegolfd, maar de golfkarren mogen niet altijd over het gras rijden. Wij hebben ervaring met het zo goed mogelijk aanleggen van het beste materiaal op de juiste plaats, en daarbij bieden we ook altijd een onderhoudscontract aan. Dan komen we langs en zorgen we ervoor dat de greenkeeper zelf jarenlang niet naar de paden hoeft om te kijken.'

Kneepjes van het vak

'Hoe beter je de semiverharding legt, dus vanaf de fundatie, hoe langer het meegaat. En dat vraagt toch een zekere mate van ervaring', vindt Stufken. 'Een klant zei laatst nog dat wij

een speciaal receptje hebben, waardoor het er goed en stevig ligt, er goed uitziet en lange tijd geen onderhoud nodig heeft. Wij leggen het als het ware op een duurzamere manier aan; daardoor zullen er weinig klachten zijn in de toekomst. Het tijdstip van verwerken is ook heel belangrijk. Bepaalde materialen moet je absoluut niet verwerken in de wintermaanden, want dan kunnen ze niet genoeg uitharden. Nu is het al een hele tijd droog, maar het materiaal moet niet té snel uitdrogen na de aanleg. Dus gaan de collega's de halfverharding bevochtigen. Hiervoor gaan we na de aanleg een paar keer terug met onze bevochtigingsapparatuur. Zo ontstaat er een gesloten pakket en kan het materiaal zich goed zetten. En dat voorkomt weer klachten van golfers over los materiaal.'

Golfbaan Landgoed Welderen

Volgens Stufken is niet alleen de periode, maar ook de plaatselijke situatie van belang: 'Wij gaan paden van halfverharding aanleggen bij Golfbaan Landgoed Welderen in Elst. Daar bestaat de bodem uit kleigrond en die was in de afgelopen tijd veel te nat. Dan moet je er niet aan beginnen, want je maakt meer kapot bij de aanleg dan dat je er iets moois van maakt. Verder ligt het ook aan het product dat je gebruikt. Kies je semiverharding waaraan een extern hydraulisch bindmiddel toegevoegd is, dan kun je die alleen aanleggen bij een bepaalde temperatuur. Tussen de 10 en 25 graden kun je dat verwerken. We hebben ook materialen zonder bindmiddel die lucht- en waterdoorlatend zijn. Dat zijn gemakkelijk verwerkbaar producten, die je jaarrond kunt leggen. Kortom, we kennen de voor- en nadelen en de eigenschappen van veel producten, en we hebben de ervaring om deze op de beste manier en onder de beste omstandigheden aan te brengen.'

De spreidmachine legt de toplaag direct in profiel.